

ЦИВІЛЬНЕ І ТРУДОВЕ ПРАВО

DOI: 10.18372/2307-9061.61.16358

УДК 347.122(045)

Ю. М. Белуга,

старший викладач

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8442-7372>

ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ В КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: yulya.beluga@ukr.net

***Мета** статті полягає у дослідженні проблем правової охорони комерційної таємниці нормами чинного законодавства. **Методи дослідження:** дослідження було проведено із застосуванням загальноновизнаних методів наукового пізнання, таких як: аналітичний, порівняльно-правовий, системно-структурний, формально-логічний, метод тлумачення права та інші. **Результати:** досліджено поняття комерційної таємниці за законодавством України, встановлено основні ознаки комерційної таємниці на основі аналізу національного законодавства та доктринальних поглядів вчених. Здійснено аналіз судової практики, законодавчих актів України та виявлено проблемні аспекти правової охорони комерційної таємниці. **Обговорення:** дискусія у статті ведеться щодо пошуку шляхів вирішення проблем правової охорони комерційної таємниці.*

***Ключові слова:** комерційна таємниця; правовий режим комерційної таємниці; державна таємниця; інформація; форми захисту комерційної таємниці.*

Постановка проблеми та її актуальність. В умовах ринкової економіки все більше зростає значення будь-якої інформації, у тому числі науково-технічної, що має конфіденційний характер. У XXI столітті інформація виступає однією з найприбутковіших товарів, особливо та, яка пов'язана із секретами виробництва, організацією діяльності, успіхом світових компаній, організацій, підприємств. Одним із видів такої інформації виступає комерційна таємниця, яка в силу своєї креативності має важливе значення для підприємства. Це можуть бути методики робіт, перспективні технічні рішення, результати маркетингових досліджень тощо, націлені на досягнення підприємницького успіху, а тому через посилення економічної конкуренції комерційна таємниця та її охорона набувають пріоритетного та актуального значення.

Варто зазначити, що в більшості країн комерційна таємниця має належну правову охорону,

але на даний момент часу в нашій країні відсутній ефективний механізм захисту інформації, що складає комерційну таємницю, хоча проект Закону про комерційну таємницю є давно, проте досі не прийнятий в остаточній редакції. Так, метою законопроекту є боротьба з недобросовісною конкуренцією та промисловим шпигунством, надання законодавчих гарантій захисту права власності на інформацію з обмеженим доступом, яка складає комерційну таємницю, створення необхідних умов для збереження її власниками та встановлення відповідальності за її розголошення [1].

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Дослідження в напрямі правового регулювання комерційної таємниці, її захисту як об'єкта права інтелектуальної власності проводять такі вчені: Ю.Л. Бошицький, М.К. Галянич, Д. Гетьмаков, І. Дахно, О.В. Дзера, Ю.М. Капіца, А.М. Колодій, О.А. Підпригора, Р.Б. Шишка,

О. Рохітницький, А.Д. Святоцький. Питання щодо вдосконалення законодавства про комерційну таємницю, окрім згаданих вчених, досліджують Д.А. Азаров, Г. Андрощук, І.В. Гарарук, І. Дахно, В. Кунцевич, О. Ноговіцин, Є. Онисько, Г.О. Следняєва, О.П. Свіличний, О.І. Харитонова та інші. Проте наявність даних напрацювань не вичерпала можливості для подальших досліджень.

Метою статті є дослідження сучасного стану правового регулювання охорони комерційної таємниці нормами чинного законодавства, та визначення шляхів удосконалення системи правового забезпечення охорони комерційної таємниці.

Виклад основного матеріалу. Комерційна таємниця є одним із найдавніших способів охорони результатів інтелектуальної діяльності. Давні майстри зберігали секрети своєї професійної діяльності задовго до виникнення перших правових засобів охорони виключних прав. Так, під комерційною таємницею підприємства розумілися пов'язані з виробництвом, технологічною інформацією, управлінням, фінансами та іншою діяльністю підприємства відомості, що не є державними таємницями, розголошення (передача, витік) яких може завдати шкоди його інтересам [2, с. 121].

Нормативно-правове регулювання комерційної таємниці визначено Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, законами України «Про інформацію» від 02.10.1992 р., «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. тощо. Слід зазначити, що згадані нормативно-правові акти чітко не визначають не лише способи захисту прав, а й узагалі не дають повного уявлення, за яких саме обставин захист комерційної таємниці може бути ефективним. Численні юридичні рекомендації, що частково компенсують недосконалість законодавчого регулювання, нагадують про необхідність організації системи захисту комерційної таємниці на підприємстві. Серед таких рекомендацій – прийняття внутрішніх процедур або положень про захист комерційної інформації з визначенням кола питань, що підпадають під визначення комерційної таємниці, організація технічного й організаційного захисту

інформації, що становить комерційну таємницю, тощо.

Нині у чинному законодавстві відсутнє єдине визначення поняття комерційної таємниці. Немає єдиного нормативно-правового акту про комерційну таємницю, який би регулював відносини, що виникають у сфері обігу комерційної таємниці. Так, комерційною таємницею, відповідно до ст. 505 ЦК України, є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію [3].

Дещо відрізняється визначення комерційної таємниці у Господарському кодексі України, а саме: «Відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди інтересам суб'єкта господарювання, можуть бути визнані його комерційною таємницею. Склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, спосіб їх захисту визначаються суб'єктом господарювання» [4].

Також необхідно визначити усі ознаки, які притаманні саме комерційній таємниці, так як ст. 508 ЦК України нам говорить про те, що строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю обмежується строком існування сукупності ознак комерційної таємниці, в результаті чого ми можемо без ніяких проблем захистити свої права інтелектуальної власності.

З вищенаведеного поняття можна зробити висновок, що, по-перше, комерційна таємниця належить до групи нематеріальних об'єктів цивільних прав, оскільки згідно ст. 200 ЦК України інформація належить до нематеріальних благ. Ще однією ознакою слід вважати відсутність загальновідомості, тобто тільки обмежене коло осіб може володіти зазначеною інформацією. Також важливою умовою, за якою інформа-

цію необхідно вважати комерційною таємницею, є здійснення особою, яка контролює цю інформацію, необхідних заходів її охорони організаційного або ж юридичного характеру з метою попередження нелегального доступу до інформації третіх осіб [5, с. 137].

Виходячи з вище викладеного, можна виділити юридично значущі ознаки комерційної таємниці саме: інформаційність комерційної таємниці (в тому сенсі, що комерційна таємниця – це інформація); секретність; комерційна цінність; захищеність інформації, що становить комерційну таємницю. Ці ознаки комерційної таємниці є істотними, необхідними і невід’ємними.

Досить важливо провести розмежування комерційної таємниці з іншими видами інформації, які належать до певного роду «таємниць». Якщо проаналізувати законодавство України, то ми зможемо виділити декілька видів таємниць. Це «банківська таємниця», «державна таємниця», «лікарська таємниця», «службова таємниця», «адвокатська таємниця», «професійна таємниця», «таємниця сповіді». В українському законодавстві поняття «ноу-хау» було майже невідомим, про нього навіть не згадувалось у національному законодавстві, угоди на передачу «ноу-хау» укладалися дуже рідко та тільки із зарубіжними партнерами і, як правило, через уповноважені зовнішньоторговельні організації. Першу спробу визначити «ноу-хау» ми можемо знайти в Інструкції про порядок роботи з продажу ліцензій та надання послуг. Там вказувалось, що під «ноу-хау» «...розуміються не загально відомі і практично застосовні у виробничій і господарській діяльності: а) різного роду технічні знання і досвід, що не мають правової охорони, способи і навички, необхідні для проведення проектування, розрахунків, будівництва і виготовлення яких-небудь об’єктів чи виробів, науково-технічних, дослідно-конструкторських і т.п. робіт, розробки і використання технологічних процесів; склади і рецепти матеріалів, речовин, сплавів і т.п.; методи і способи лікування, пошуку і видобутку корисних копалин; б) знання і досвід адміністративного, економічного, фінансового чи іншого порядку». Для «ноу-хау» притаманні лише три основні ознаки

– це секретність, застосовність та новизна, а такі ознаки, як цінність та корисність, – факультативні [6, с. 239]. Відповідно, режим правової охорони встановлюється, виходячи із об’єкта охорони і складності комерційної таємниці.

Особа, яка фактично контролює комерційну таємницю і ноу-хау, не має абсолютного захисту, відповідно не існує і суб’єктивного права на неї, а тільки охоронюваний законом інтерес. Відповідно механізм правового регулювання вказаних об’єктів буде іншим, відмінним від типових об’єктів цивільного права (речей) та об’єктів права інтелектуальної власності [7, с. 142].

Ще однією важливою особливістю комерційної таємниці є її найбільша універсальність серед інших об’єктів інтелектуальної власності. Якщо під винаходами, промисловими зразками, товарними знаками закон розуміє цілком визначені результати інтелектуальної діяльності, то під поняттям комерційної таємниці можуть бути підведені різні відомості, пов’язані з виробництвом, технологічною інформацією, управлінням та іншою діяльністю. Вона не вимагає офіційного визнання її охороноспроможності, державної реєстрації чи виконання яких-небудь інших формальностей, а також сплати державних мит. Специфічною рисою є необмеженість терміну її охорони. Право на комерційну таємницю діє доти, поки зберігається фактична монополія особи на інформацію, що її утворює, а також є передбачені законом умови її охорони.

Як і стосовно інших об’єктів інтелектуальної власності, стосовно комерційної таємниці закон установлює ряд критеріїв охороноспроможності, яким вона повинна відповідати, щоб користуватися правовою охороною. Особливістю розглянутого об’єкта є те, що перевірка охороноспроможності комерційної таємниці здійснюється не в порядку спеціальної попередньої процедури, а тільки тоді, коли право на комерційну таємницю порушується чи оскаржується і потрібно установити, чи існувало воно взагалі.

Н.О. Попова виділяє також такий критерій, як універсальність, що полягає у багатоаспектності відомостей, які можна віднести до комерційної таємниці. Наприклад, це і відомості науково-технічного, організаційного, комерційного,

виробничого та іншого характеру, у тому числі ноу-хау [8, с. 368].

Однак, потрібно звернути увагу на те, що з метою попередження зловживання своїм правом шляхом віднесення різного роду відомостей до категорії комерційної таємниці, законодавством встановлені обмеження щодо обсягу інформації, що може складати комерційну таємницю. Відповідно до ч. 2 ст. 505 ЦК України комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [3]. Однак, досі законом не визначено перелік таких відомостей. Зазначене питання врегульоване на рівні підзаконного акту, що з точки зору юридичної техніки негативно впливає на чіткість правового регулювання та призводить до суперечностей у структурі системи законодавства.

Власник або керівник підприємства самостійно визначає, які відомості становлять комерційну таємницю. При цьому він має враховувати, що така інформація має відповідати певним ознакам: секретність, тобто така інформація не є легкодоступною; має комерційну цінність, тобто сприяє розвитку певної діяльності, надає певні переваги перед конкурентами, тощо. До комерційної таємниці можна віднести певні знання, незапатентований виробничий досвід, особливі технології та ін.

Проте існує перелік відомостей, які не можна відносити до комерційної таємниці. Це, зокрема, документи, необхідні для здійснення перевірок державними інспекторами. Ефективні засоби захисту комерційної таємниці чинне законодавство чітко не встановлює, а відтак кожен власник комерційної таємниці визначає їх самостійно. На практиці одним із дієвих засобів захисту комерційної таємниці є прийняття суб'єктом господарювання положення про комерційну таємницю, інструкції щодо нерозголошення та переліків відомостей, що становлять комерційну таємницю, письмово попередивши про відповідальність за її розголошення працівників. Працівник, у свою чергу, засвідчує підписом факт ознайомлення із положенням про комерційну таємницю та переліком відомостей, що станов-

лять комерційну таємницю, а також про відповідальність за порушення комерційної таємниці. Цими документами має бути унормовано обіг інформації, використання, заборони чи обмеження. Також додатково необхідно унормувати відповідні положення у трудових договорах та посадових інструкціях персоналу. В окремих випадках, залежно від виду діяльності суб'єкта господарювання, доцільно було б внести відповідні корективи до статуту [9].

Окремо потрібно зупинитись на питанні попередження порушення прав на комерційну таємницю. Так, на думку фахівців, захист комерційної таємниці ТОВ повинен супроводжуватися обізнаністю працівників. Для цього доцільним буде відображення поняття «комерційна таємниця» у трудових договорах або контрактах, а також у посадових інструкціях, положеннях про діяльність можливих структурних підрозділів. Окрім того, з працівником можна укласти і договір про нерозголошення комерційної таємниці, порушення умов якого може обернутися для працівника штрафом. При цьому, як зазначив Верховний Суд у постанові від 18.09.2019 р. по справі № 359/10185/16-ц, обов'язок збереження та доведення вини працівника за розголошення комерційної таємниці покладається на роботодавця. У вказаній справі начальник служби технологічної підтримки та навчання комплексу наземного обслуговування пересилав електронні повідомлення, які містять комерційну таємницю, з корпоративної пошти на свою електронну пошту gmail.com. Суд зазначив, що вказана обставина унеможливує покладення відповідальності за витік службової інформації виключно на працівника. Потрібно було детально з'ясувати: чи мали інші особи доступ до пошти? [10].

Слід зазначити, що в проекті Трудового кодексу вказується на обов'язок працівника нерозголошення комерційної таємниці та планується врегулювати питання закріплення умовами трудового договору нерозголошення комерційної таємниці. Не однозначну оцінку в професійному середовищі викликає можливість розірвання трудового договору з ініціативи працедавця – розголошення комерційної інформації, що стала відома працівникові, який підписав зо-

бов'язання про її нерозголошення, у зв'язку з виконанням трудових обов'язків, або якщо укладено трудовий договір з умовою про нерозголошення цієї інформації. Відповідно, за пряму дійсну матеріальну шкоду, завдану внаслідок розголошення комерційної таємниці, планується притягувати працівників до матеріальної відповідальності в повному розмірі [11]. Проте в процесі доопрацювання проекту Трудового кодексу, ці спірні позиції матимуть своє належне регламентування.

Одночасно з новими економічними відносинами з'являються нові економічні правопорушення серед самих підприємців – несумлінна конкуренція, тобто об'єктивна потреба шпигувати за конкурентом. Без інформації про дії конкурента, прогнозований попит на продукцію, перспективні наукові розробки важко бути конкурентоспроможним. Саме тому інформація набуває характеру одного з найважливіших видів товару на ринку. Особа, яка володіє такого роду інформацією, прагне зберегти цю інформацію за собою, запобігти її одержанню третіми особами, оскільки в багатьох випадках таке одержання може мати просто катастрофічні наслідки для бізнесу. За підрахунками американських фахівців, втрата 20% інформації, яка є комерційною таємницею, призведе до розорення фірми протягом місяця у 60 випадках зі 100 [12, с. 93]. Саме тому однією з основних задач на підприємстві, яке прагне залишитися конкурентоспроможним, має бути ефективна охорона комерційної таємниці. При цьому треба мати на увазі всі можливі способи і джерела втрати даного виду інформації. Адже не тільки конкуренти можуть навмисно полювати за конфіденційною інформацією, але й за рахунок власного недбалого ставлення до комерційної таємниці підприємство її може просто втратити.

Інше важливе питання, на яке вказують міжнародні дослідники, – це безпека комерційної таємниці в контексті нових умов праці, пов'язаних із коронавірусом. Під час пандемії світова спільнота отримала ще одну причину своїх внутрішніх по-різному спрямованих змін, щоб дати досить швидко реакцію на її подальше існування та розвиток в умовах боротьби з COVID-2019 [13, с. 439]. Пандемія коронавірусу

спричинила несподівані наслідки у діловому світі, включаючи особливе занепокоєння з приводу проблем інформаційної безпеки, оскільки такі типи проблем можуть мати незмірний вплив на сферу інтелектуальної власності установ, переважно, коли основні активи компанії містять комерційну таємницю. У зв'язку зі швидким поширенням вірусу та, як наслідок, раптовими заходами ізоляції, запровадженими урядами, багато організацій були зненацька, коли побачили необхідність миттєво запровадити роботу на дому для своїх співробітників.

Оскільки робота в домашньому офісі виконується поза традиційним корпоративним середовищем, з використанням тематики, пов'язаної з критеріями інформаційних технологій, багато питань, пов'язаних із цифровим світом, заслуговують на особливу увагу, насамперед щодо захисту даних та конфіденційності інформації. Ці питання стосуються багатьох компаній, які, можливо, не мають належним чином створених систем захисту інформації та політики конфіденційності.

Нові виклики потребують належного регулювання, тому при прийнятті законодавства щодо охорони комерційної таємниці ми повинні врахувати і нові безпекові виклики, пов'язані з коронавірусними обмеженнями.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, можна дійти висновку, зважаючи на те, що в нашій країні питання правової охорони комерційної таємниці регулюються нормативно-правовими актами, що належать до різних галузей права та визначають здебільшого лише загальні засади правового регулювання таких відносин, то необхідною є систематизація й уніфікація законодавства України з правового регулювання комерційної таємниці у формі самостійного нормативно-правового акту. Тому, вважаємо, що проект закону України «Про комерційну таємницю» потребує прийняття як базовий законопроект у зазначеній сфері правовідносин. Відповідно затягування прийняття даного законопроекту і введення норм щодо правового регулювання комерційної таємниці в проект Трудового кодексу ускладнюватиме в подальшому належне правове регулювання даних відносин. Слід відзначити, що в проекті

Трудового кодексу встановлено відповідальність за розголошення комерційної таємниці. Таке закріплення вкотре актуалізує тематику нормативно-правового регулювання сфери відносин щодо регулювання комерційної таємниці. Належна охорона комерційної таємниці на сьогодні є важливим фактором успішної діяльності, а тому слід пам'ятати певні правила та норми законодавства щодо захисту комерційної таємниці.

Крім того вважаємо, що в умовах нових інформаційних викликів, а саме праця працівників на дому з документами, що містять комерційну таємницю, потребує посилення технічного захисту інформаційних баз, які містять відомості комерційної таємниці.

Література

1. Проект Закону України «Про комерційну таємницю» № 4188 (Волков О.М., Деркач А.Л.) / ІАС «Ліга: закон. Еліт», версія 7.4.1.

2. Гуренко-Вайцман М.М., Юриста О.А., Філик Н.В. Актуальні питання права інтелектуальної власності: навч. посіб. / за ред. М.М. Гуренко-Вайцман. Сімферополь: КРП «Вид-во «Кримнавчпед-держвидав», 2011. 234 с.

3. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

4. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>.

5. Завертнева-Ярошенко В., Ячменська М. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні. *Правова держава*. 2018. № 32. С. 134-145. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2018.32.149580>

6. Філик Н., Омельченко Г. Співвідношення комерційної таємниці з іншими видами інформації. *Становлення сучасного українського суспільства: політичні, управлінські, економічні та правові аспекти*: Всеукр. наук.-практ. конф., 27 бер. 2015 р.: тези доп. Київ, 2015. С. 238-240.

7. Кожевнікова В., Дідух А. Правове регулювання комерційної таємниці та ноу-хау за законодавством зарубіжних країн. *Науково-практичний журнал з проблем конституційного, цивільного, кримінального, екологічного та*

інших галузей права «Право.іа». 2021. № 3. С. 122-129. DOI: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2021.3.22>

8. Попова Н.О. Поняття комерційної таємниці як об'єкта права інтелектуальної власності в законодавстві України. *Форум права*. 2014. № 2. С. 364-368.

9. Самойленко Н. Як захистити комерційну таємницю. 2021. *Bargen law firm*. URL: <https://bargen.com.ua/2021/05/21/yak-zakhystyty-komertsyynu-tayemnytsyu/>.

10. Поліщук В. Комерційна таємниця в ТОВ. *Вища школа адвокатури в НААУ*. 2020. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/komertsijna-tayemnytsya-v-tov/>.

11. Проект Трудового кодексу № 1658 від 27 груд. 2014 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221.

12. Князев С.О. Комерційна таємниця в Україні: особливості організаційно-правового впровадження. *Юридичний журнал*. 2006. № 6. С. 93-96.

13. Myronets O.M., Danyliuk I.V., Dembytska N.M., Frantsuz-Yakovets T.A., Dei M.O. (2020). Current Issues and Prospects of Modern Higher Legal Education in Conditions of the Fight against COVID-19. *Cuestiones Políticas*. № 37. P. 438-456. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3865.29> (Web of Science).

References

1. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro komercijnu tajemnytsju» № 4188 (Volkov O.M., Derkach A.L.) / IAS «Liga: zakon. Elit», versija 7.4.1.

2. Gurenko-Vajcman M.M., Jurysta O.A., Filyk N.V. Aktual'ni pytannja prava intelektual'noi vlasnosti: navch. posib. / za red. M.M. Gurenko-Vajcman. Simferopol': KRP «Vyd-vo «Krymnavchped-derzhvydav», 2011. 234 s.

3. Cyvil'nyj kodeks Ukrainy vid 16 sich. 2003 r. № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

4. Gospodars'kyj kodeks Ukrainy vid 16 sich. 2003 r. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>.

5. Zavertneva-Jaroshenko V., Jachmens'ka M. Problemy pravovogo zahystu komercijnoi tajemnyci v Ukraini. *Pravova derzhava*. 2018. № 32. S. 134-145.

6. Filyk N., Omel'chenko G. Spivvidnoshennja komercijnoi' tajemnyci z inshymy vydamy informacii'. *Stanovlennja suchasnogo ukrai'ns'kogo suspil'stva: politychni, upravlins'ki, ekonomichni ta pravovi aspekty*: Vseukr. nauk.-prakt. konf., 27 ber. 2015 r.: tezy dop. Kyi'v, 2015. S. 238-240.

7. Kozhevnikova V., Diduh A. Pravove reguljuvannja komercijnoi' tajemnyci ta nou-hau za zakonodavstvom zarubizhnyh kraj'n. Naukovo-praktychnyj zhurnal z problem konstytucijnogo, cyvil'nogo, kryminal'nogo, ekologichnogo ta inshyh galuzej prava «Pravo.ua». 2021. № 3. S. 122-129.

8. Popova N.O. Ponjattja komercijnoi' tajemnyci jak ob'jekta prava intelektual'noi' vlasnosti v zakonodavstvi Ukrai'ny. *Forum prava*. 2014. № 2. S. 364-368.

9. Samojlenko N. Jak zahystyty komercijnu tajemnyciju. 2021. *Bargen law firm*. URL:

<https://bargen.com.ua/2021/05/21/yak-zakhystyty-komertsijnu-tajemnytsyu/>.

10. Polishhuk V. Komercijna tajemnycja v TOV. *Vyshha shkola advokatury v NAAU*. 2020. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/komertsijna-tajemnytsya-v-tov/>.

11. Proekt Trudovogo kodeksu № 1658 vid 27 grud. 2014 r. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221.

12. Knjazev S.O. Komercijna tajemnycja v Ukrai'ni: osoblyvosti organizacijno-pravovogo vprovadzhennja. *Jurydychnyj zhurnal*. 2006. № 6. S. 93-96.

13. Myronets O.M., Danyiuk I.V., Dembytska N.M., Frantsuz-Yakovets T.A., Dei M.O. (2020). Current Issues and Prospects of Modern Higher Legal Education in Conditions of the Fight against COVID-19. *Cuestiones Políticas*. № 37. P. 438-456. DOI: 10.46398/cuestpol.3865.29 (Web of Science).

Yulia Beluga

ON LEGAL PROTECTION OF COMMERCIAL SECRET IN THE CONTEXT OF IMPROVING THE EFFECTIVE LEGISLATION

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: yulya.beluga@ukr.net

Purpose: to research the problems of legal protection of commercial secret by the norms of the effective legislation. **Research methods:** the research was made using the generally accepted methods of scientific cognition, such as: analytical, comparative and legal, systematic and structural, formal and logical methods, method of law interpretation, etc. **Results:** an author researched the commercial secret concept under the legislation of Ukraine, defined the commercial secret main features analysing the national legislation and doctrinal points of view of scientists, analysed the judicial practice, legislative acts of Ukraine and defined the problematic aspects of commercial secret legal protection. **Discussion:** in the article an author searches the ways to solve the problems of commercial secret legal protection. However, in the most countries the commercial secret has proper legal protection, nowadays in Ukraine there is no effective mechanism to protect information that is considered as commercial secret. Moreover, the Draft of the Law «On Commercial Secret» has not been adopted yet in its final version. The effective legislation of Ukraine does not contain unified definition of the commercial secret concept. Thus, it is important to provide legislative guarantees to protect the proprietary rights to information with the limited access that is considered as commercial secret, to create necessary conditions for its owners to preserve and establish a liability for its disclosure.

Key words: commercial secret; commercial secret legal regime; state secrets; information; forms of protection of the commercial secret.

Стаття надійшла до редакції 26.11.2021